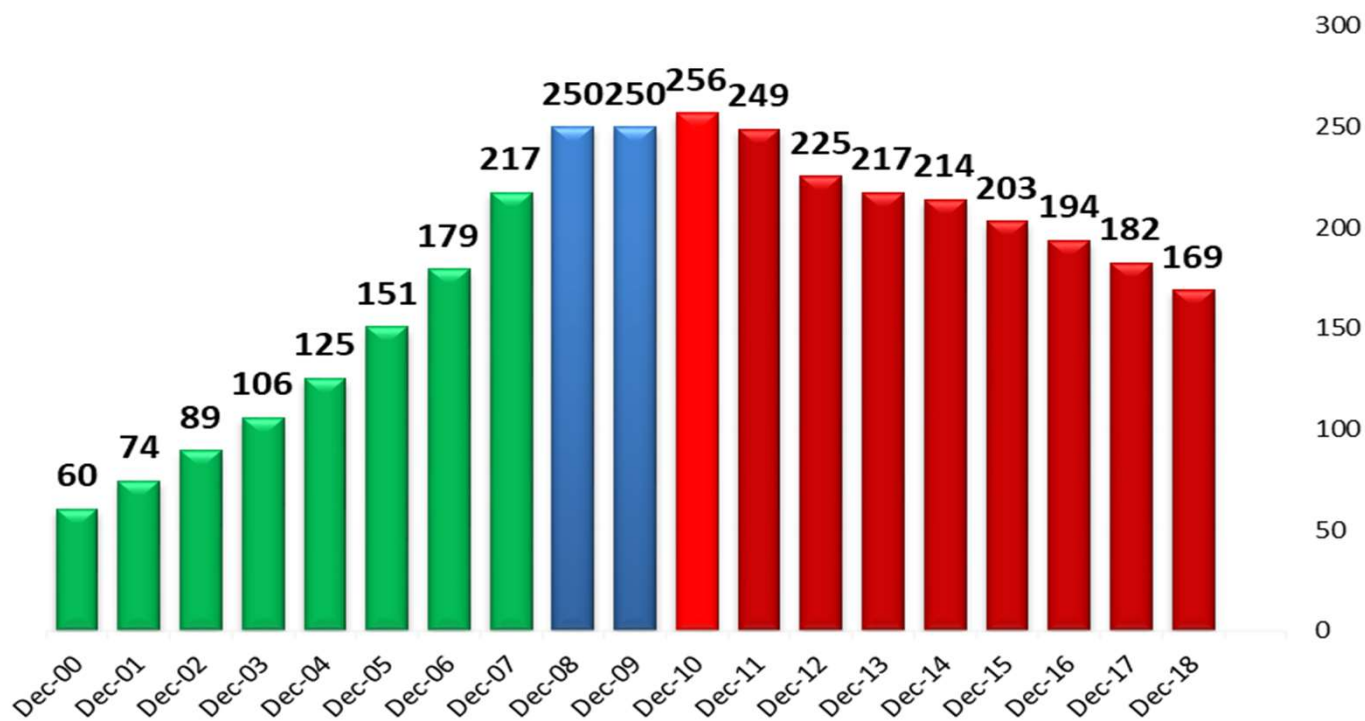

Η επιστροφή των τραπεζών

Γιώργος Στρατόπουλος
Απρίλιος 2019, The Catalyst

Αθήνα, Απρίλιος 2019

Υπόλοιπο δανείων Ιδιωτικού Τομέα (δισ.€)

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος

Μετά το 2010 οι τράπεζες αφαιρούν αντί να προσθέτουν ρευστότητα στην οικονομία.

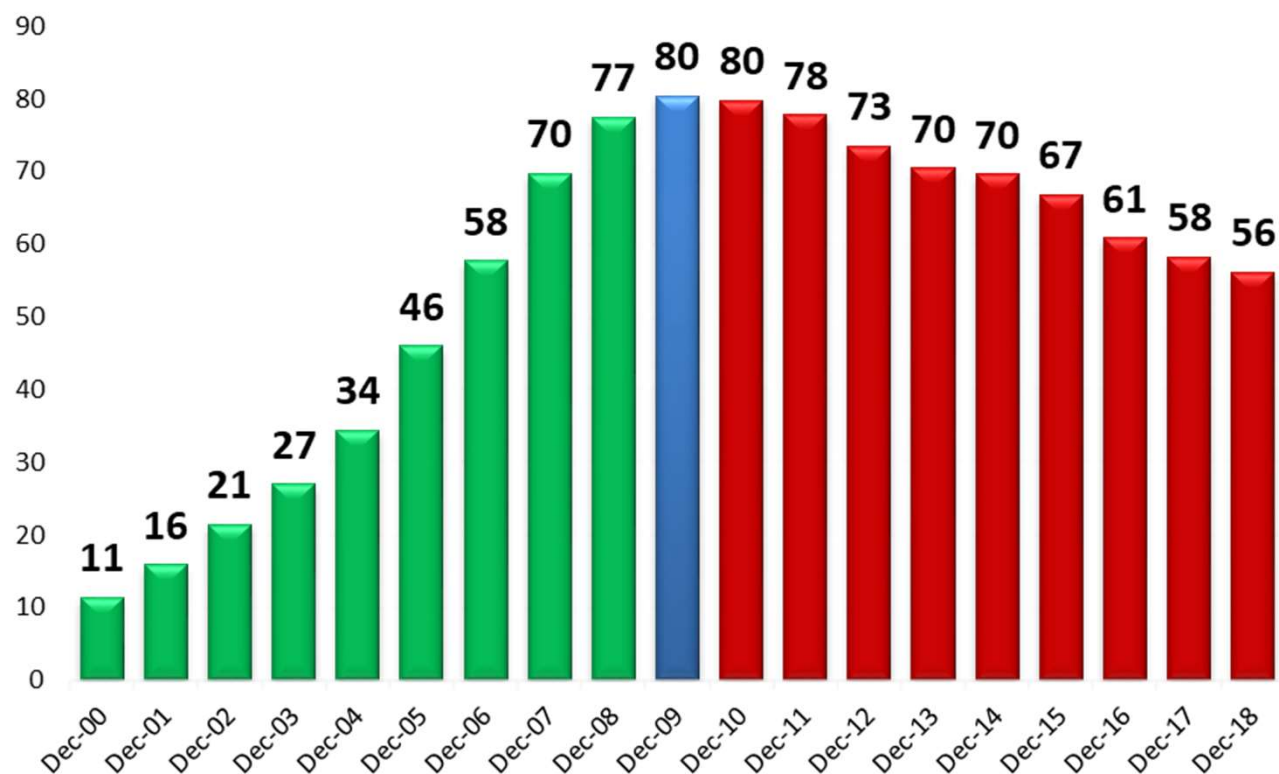
Καθαρές ροές νέων δανείων

	2000-2008			2011-2018		
	Ιδιωτικός Τομέας	Επιχειρήσεις	Στεγαστικά	Ιδιωτικός Τομέας	Επιχειρήσεις	Στεγαστικά
Μέση Ετήσια νέα χρηματοδότηση ως % ΑΕΠ	11.6%	5.7%	3.8%	-3.0%	-1.3%	-1.2%
Μέση ετήσια νέα χρηματοδότηση (δισ.€)	23.1	11.4	7.6	-5.5	-2.4	-2.2
Συνολική νέα χρηματοδότηση περιόδου (δισ.€)	208	102	68	-44	-19	-18

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος

Την περίοδο 2011-2018 αφάιρεσαν από την οικονομία 44 δισ.€!

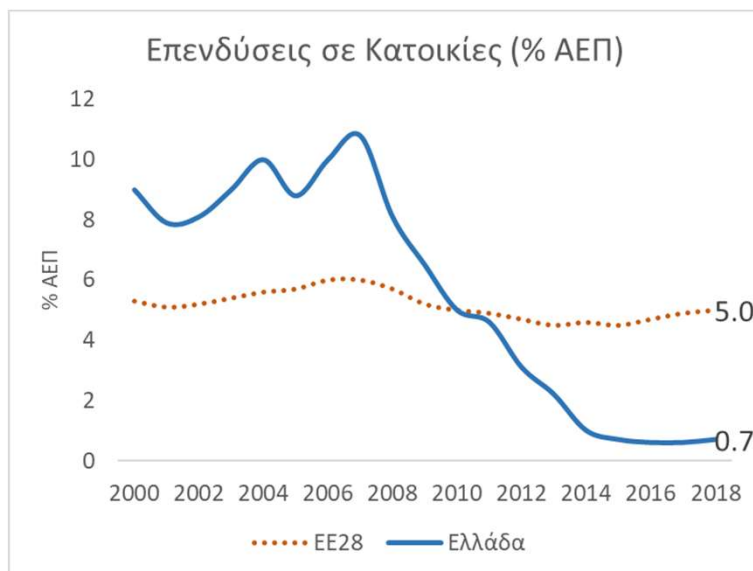
Υπόλοιπο Στεγαστικών δανείων (δισ.€)

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδας

Κάθε χρόνο οι (συνεπείς) δανειολήπτες εξοφλούν μέσω μηνιαίων καταβολών κεφάλαιο ύψους 2-3 δισ.€.

Στεγαστικά Δάνεια vs Επενδύσεις σε κατοικίες

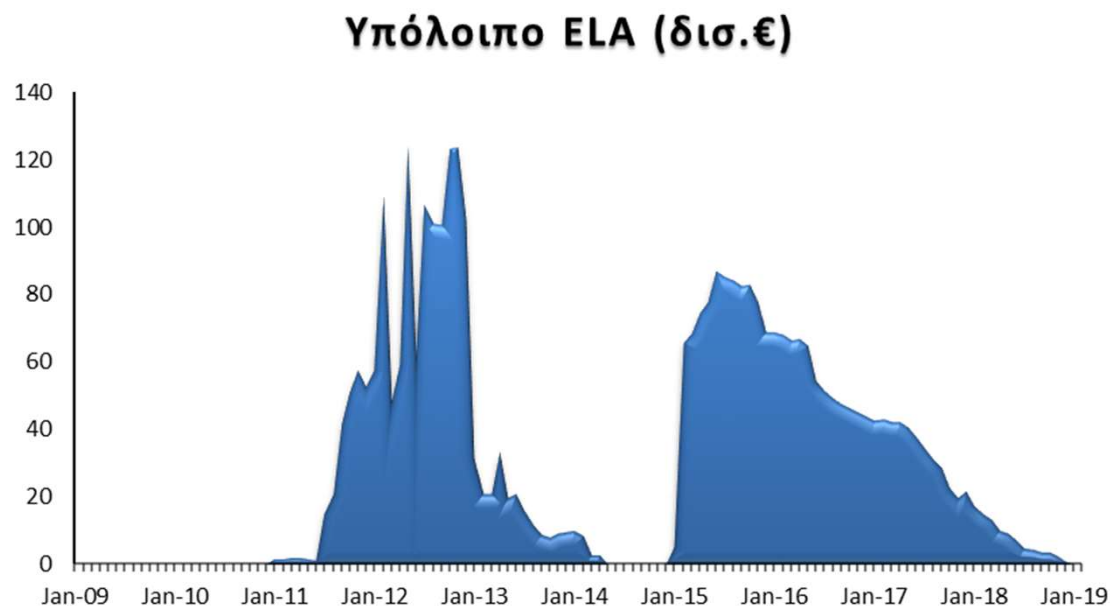
Πηγή: Eurostat

Στεγαστικά		
	2000-2008	2011-2018
Μέση Ετήσια νέα χρηματοδότηση ως % ΑΕΠ	3.8%	-1.2%
Μέση ετήσια νέα χρηματοδότηση (δισ.€)	7.6	-2.2
Συνολική νέα χρηματοδότηση περιόδου (δισ.€)	68	-18

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος

- Το 2018 οι καθαρές ροές στεγαστικών δανείων ήταν αρνητικές κατά 1,7 δισ.€
- Για να διατηρήσουν το απόθεμα των στεγαστικών δανείων σταθερό, οι τράπεζες θα έπρεπε να χορηγήσουν 1,7 δισ.€ περισσότερα στεγαστικά.
- Για να διατηρήσουν το απόθεμα των στεγαστικών σταθερό ως % ΑΕΠ, θα έπρεπε να χορηγήσουν 3,2 δισ.€.
- Με αναλογία 1/3 ίδια κεφάλαια των νοικοκυριών και 2/3 δανειακά => 4,8 δισ.€ επιπλέον επενδύσεις στην οικοδομή (κατοικία) ή 2,6% ΑΕΠ => τεράστια ώθηση στην οικονομία.

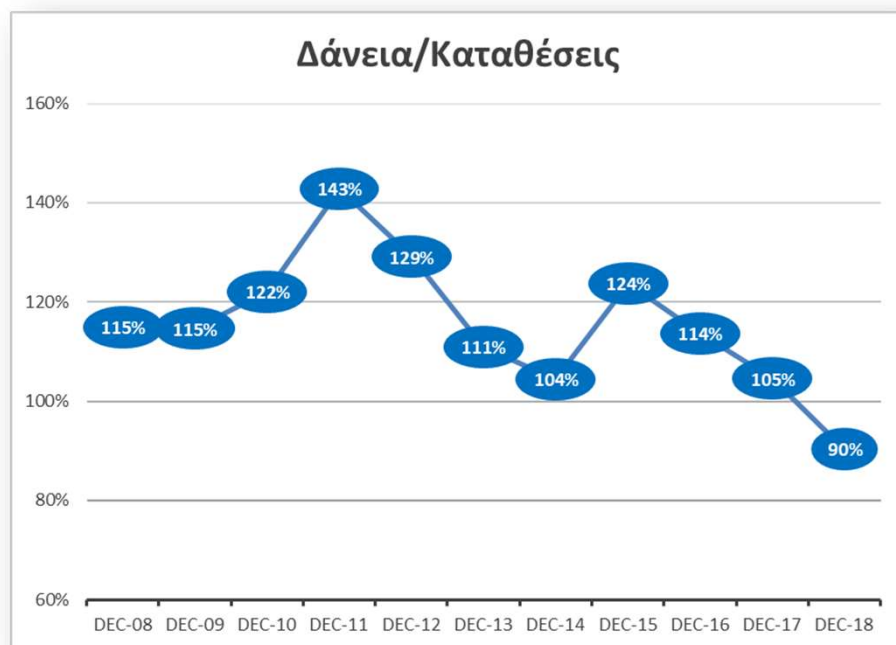
Η ρευστότητα και η εξόφληση του ΕΛΑ δεν είναι πια πρόβλημα.

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος

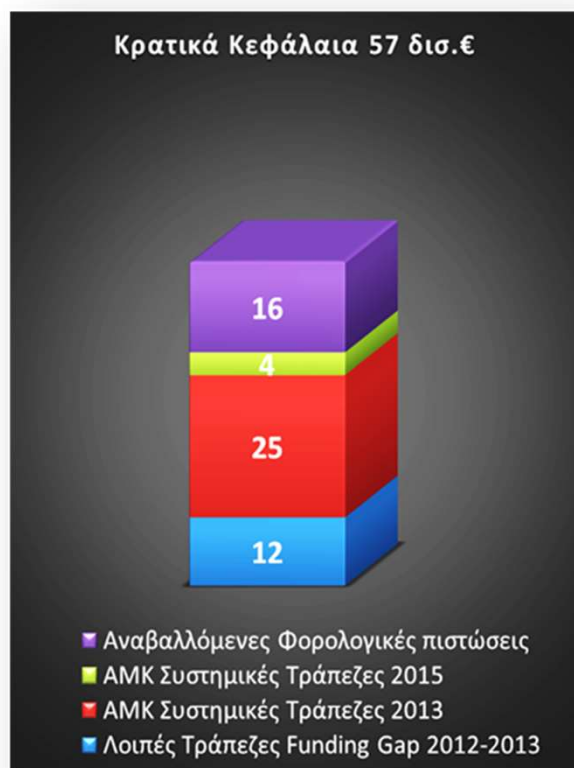
- Τέσσερα χρόνια τώρα οι τράπεζες αφαιρούν ρευστότητα από την οικονομία και εξοφλούν τον ΕΛΑ.
- Ο ΕΛΑ (Έκτακτος Μηχανισμός ρευστότητας της Κεντρικής Τράπεζας) αποτελεί σε περιόδους κρίσης το ύστατο καταφύγιο ρευστότητας για τις τράπεζες.
- Ο ΕΛΑ εκτός από «ακριβός» τρόπος χρηματοδότησης είναι και έκτακτος: πρέπει να εξοφληθεί το συντομότερο.
- Η χώρα έκλεισε το κεφάλαιο ΕΛΑ το 2014 αλλά το ξανάνοιξε το 2015, όταν 40 δισ.€ καταθέσεις αποσύρθηκαν και το πρόβλημα ρευστότητας επανήλθε δριμύτερο.
- Οι τράπεζες σταδιακά μείωσαν την εξάρτηση από τον ΕΛΑ και πρακτικά τη μηδένισαν το Φθινόπωρο του 2018.

Οι καταθέσεις είναι περισσότερες από τα δάνεια

- Ένας κρίσιμος δείκτης ρευστότητας είναι ο λόγος Δάνεια/Καταθέσεις.
- Όταν ο δείκτης είναι <100% σημαίνει πως οι τράπεζες έχουν περιθώριο (ρευστότητα) να δώσουν νέα δάνεια.
- Όταν είναι > 100% τότε οι τράπεζες πρέπει να αντλήσουν συμπληρωματική ρευστότητα από άλλες πηγές (διατραπεζική). Όταν αυτό δεν είναι εφικτό, καταφεύγουν στον ΕΛΑ.
- Οι συστημικές τράπεζες σταδιακά βελτίωσαν τη ρευστότητά τους και στο τέλος του 2018 όλες είχαν μειώσει το δείκτη Δάνεια/Καταθέσεις χαμηλότερα ή πλησίον του 100%.
- Οι τράπεζες έχουν πλέον καύσιμα για να τροφοδοτήσουν την οικονομία.
- Χρειάστηκαν 3 χρόνια για να επιστρέψουμε στα επίπεδα του 2014.

Κεφάλαια υπάρχουν!

Κεφάλαια 128 δισ.€

ενίσχυσαν τις ελληνικές τράπεζες για να αντιμετωπίσουν

- **37 δισ.€** ζημιές από τα ελληνικά ομόλογα και δυνητικές ζημιές
- **107 δισ.€** ΜΕΑ/NPES που αντιστοιχούν σε
- **85 δισ.€** ΜΕΔ/NPLs

ΜΕΑ: Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα

ΜΕΔ: Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια

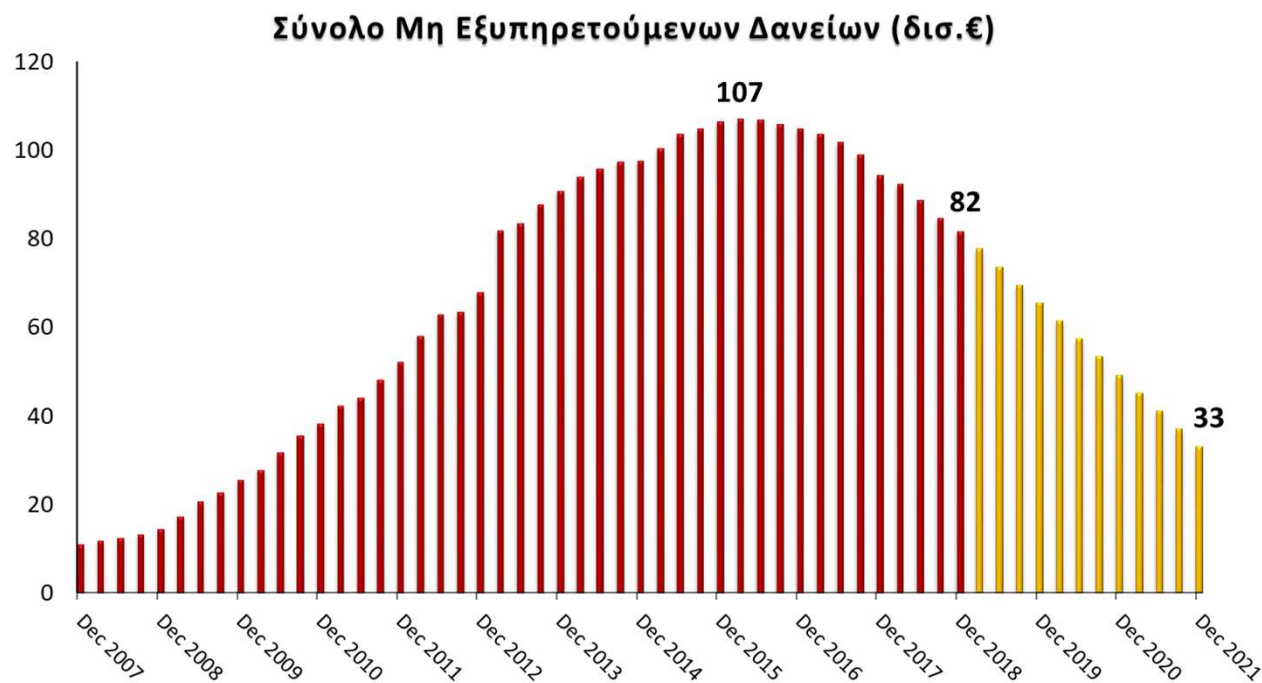
Είναι αρκετά τα κεφάλαια;

Πηγή: Bloomberg

Οι αγορές λένε πως δεν επαρκούν.

Ο παράγοντας χρόνος

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος

Ο Ευρωπαϊός επόπτης (SSM) έθεσε πολύ απαιτητικό χρονοδιάγραμμα για τη μείωση των κόκκινων δανείων.

- > Χρόνος = κεφάλαια, για τις τράπεζες.
- > Όσο λιγότερος ο χρόνος, τόσο περισσότερα τα κεφάλαια που μπορεί να χρειαστούν οι τράπεζες.
- > Το πρώτο μέρος της μείωσης των κόκκινων δανείων είναι το εύκολο. Μετά αρχίζουν τα δύσκολα.

Οι τράπεζες θα χρειαστούν πλεόνασμα κεφαλαίων ή πλεόνασμα αποτελεσματικότητας.

Το φαινόμενο Καλατράβα

Ιούνιος 2004, λιγότερο από 2 μήνες πριν τους Αγώνες, επιτέλους, τα τόξα ενώνονται. Απομένουν μόνο λεπτομέρειες.

- Μέχρι τον Αύγουστο η διεθνής κοινή γνώμη αμφέβαλε αν η Ελλάδα θα ήταν έτοιμη και επαρκής για τους Ολυμπιακούς Αγώνες.
- Όχι επειδή έλειψαν τα κεφάλαια για τη διοργάνωση των Αγώνων.
- Θεμιτές και εύλογες είναι και οι αμφιβολίες των αγορών για την κεφαλαιακή επάρκεια των ελληνικών τραπεζών.
- Αλλά όχι επειδή έλειψαν τα κεφάλαια από τις τράπεζες.

Δε θέλει κόπο, θέλει τρόπο!

- Τους τελευταίους 6 μήνες προτάθηκαν 3 σχέδια για την ομαλή & ταχεία μείωση των κόκκινων δανείων (ΤτΕ, ΤΧΣ, νέος νόμος Κατσέλη).
- Το σχέδιο της ΤτΕ (αν προχωρήσει) θα μειώσει δραστικά τα κόκκινα δάνεια, αντιμετωπίζοντας επιτυχώς ένα παράδοξο της κεφαλαιακής βάσης των τραπεζών.
 - Το κράτος συμβάλλει εισφέροντας στις Τράπεζες 16 δισ.€ μέσω αναβαλλόμενων φορολογικών πιστώσεων.
 - Τα ποσά θα καταβληθούν στις Τράπεζες, αφού εξυγιάνουν το χαρτοφυλάκιό τους.
 - Αν κατά τη διαδικασία εξυγίανσης παρουσιάσουν ζημιές, οι μέτοχοι θα τιμωρηθούν με απώλεια της ιδιοκτησίας των τραπεζών (μηχανισμός ενσωματωμένος στη δομή εκταμίευσης των αναβαλλομένων φορολογικών πιστώσεων).
 - Όσο ταχύτερα κινηθούν οι τράπεζες στο μέτωπο της εξυγίανσης, τόσο πιθανότερες οι ζημιές, άρα και η απώλεια της ιδιοκτησίας για τους μετόχους. Γιατί να βιαστούν;

Σχέδιο Eurobank:

- 2019: Μείωση των ΜΕΑ από 16,7 δισ.€ -> 6,1 δισ.€!
- Σύνθετη δομή που παρακάμπτει το πρόβλημα με τα NDCs.
- Με μια μικρή κεφαλαιακή ένεση επιτυγχάνει θεαματική μείωση των προβληματικών δανείων => Κεφάλαια Υπάρχουν!

Νέος «νόμος Κατσέλη», θετικό πιστωτικό γεγονός!

	Αριθμός Κόκκινων Δανείων	% επί του συνόλου της κατηγορίας	Συνολική αξία κόκκινων δανείων (δισ. €)
Στεγαστικά	420.000		26
0 - € 50.000	241.000	57%	5,5
€ 50.000- € 100.000	110.000	26%	7,5
€ 100.000- € 250.000	58.000	14%	9
Άνω των € 250.000	11.000	3%	4

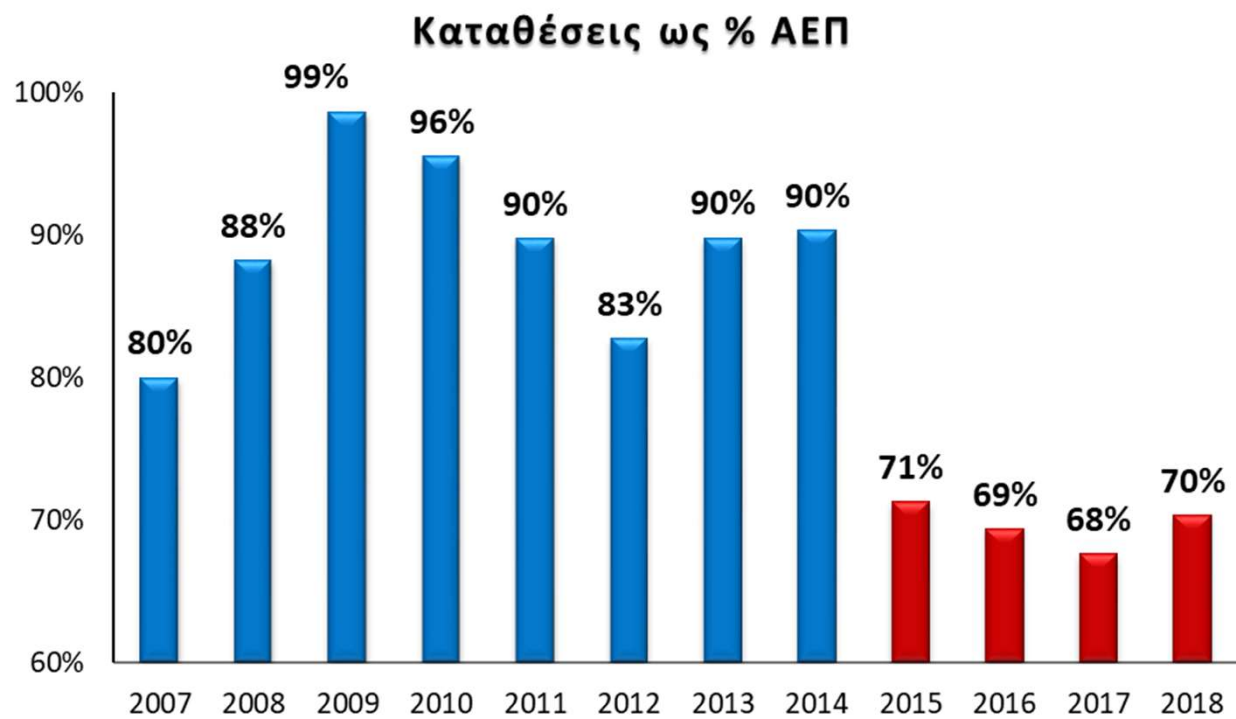
- Η ρύθμιση δίνει στους δανειολήπτες κίνητρο και δυνατότητα να εξυπηρετήσουν τα δάνειά τους. Δάνειο 50.000€ => δόση 215€ => δόση για τον ιδιώτη (μετά την επιδότηση) 107,5-172€!
- Οι τράπεζες δεν εγγράφουν ζημιές από τα ρυθμιζόμενα δάνεια.
- Κάθε ρυθμισμένο δάνειο, κέρδος για την Τράπεζα. Μειώνει το απόθεμα των προβληματικών δανείων χωρίς «να καίει» κεφάλαια ή προβλέψεις.
- Όσο περισσότερα ρυθμιστούν, τόσο καλύτερα για τις τράπεζες.
- Μείωση των ΜΕΑ γρήγορα και χωρίς κόστος.
- Αποσυμφόρηση των δικαστηρίων.
- Περισσότεροι διαθέσιμοι πόροι για τη διαχείριση των υπόλοιπων προβληματικών δανείων (λιγότερα σε πλήθος, σημαντικότερα σε αξία).

Η επιστροφή των Τραπεζών!

- Υπάρχει ρευστότητα! Αλλά πρέπει να βελτιώσουμε την εμπιστοσύνη, ώστε να επιστρέψουν οι καταθέσεις.
- Υπάρχουν κεφάλαια! Αλλά πρέπει να τα διαχειριστούμε αποτελεσματικά για την ταχύτερη και ομαλότερη μείωση του αποθέματος κόκκινων δανείων.
- Υπάρχουν σχέδια και προτάσεις. Αλλά πρέπει να υλοποιηθούν με το βέλτιστο και ταχύτερο τρόπο.
- Οι τράπεζες σταδιακά θα αποκαταστήσουν τη θετική ροή ρευστότητας στηρίζοντας έμπρακτα την ανάπτυξη της οικονομίας.
- Η ανάκαμψη των τραπεζών στηρίζει την οικονομία και η ανάκαμψη της οικονομίας στηρίζει τις τράπεζες.

Καταθέσεις ως % ΑΕΠ

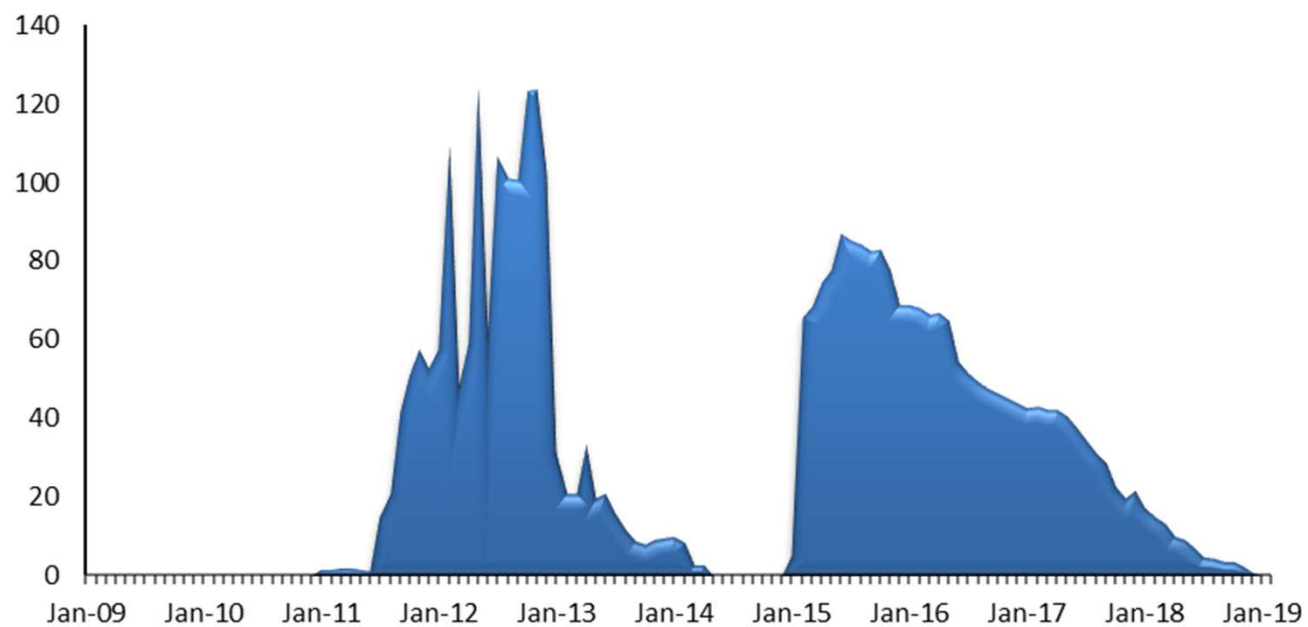

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος

Η φυγή των καταθέσεων το 2015 ήταν εντελώς αδικαιολόγητη

Η δευτερογενής κρίση ρευστότητας ήταν εντελώς αδικαιολόγητη

Υπόλοιπο ΕΛΑ (δισ.€)

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος

Η φυγή των καταθέσεων βύθισε τις τράπεζες σε νέα (αναίτια) κρίση ρευστότητας.

Η ανακεφαλαιοποίηση του 2015 δεν ήταν απαραίτητη

Έχοντας ενισχύσει τις τράπεζες με τόσα κεφάλαια (128 δισ. €) είναι αστείο να ισχυρίζεται κανείς πως τα 11,5 δισ.€ της ανακεφαλαιοποίησης του 2015 θα ήταν απαραίτητα -δηλαδή δεν επαρκούσαν 116 δισ.€!- αν αποφεύγαμε:

- τα capital controls
- την τραπεζική αργία
- τη φυγή 40 δισ. καταθέσεων
- την εκ νέου βύθιση της οικονομίας σε ύφεση.

Διαλύοντας τις τράπεζες διαλύουμε την οικονομία.

Διαλύοντας την οικονομία διαλύουμε τις τράπεζες.

Ευχαριστώ
για την προσοχή σας